Lietas Nr. C12183014
Lietas arhīva Nr. C-0124-16/11

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2016.gada 24.martā
Daugavpilī

Daugavpils tiesas tiesnese V.Lāčplēse
ar sekretāri A.Kotovu,
tulci L.Lociku
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu **/pers. D/** prasībā pret **/pers. E/** par izlikšanu no dzīvojamās telpas.

A p r a k s t o

/pers. D/ vērsās tiesā ar prasību pret /pers. E/ par izlikšanu no dzīvojamās telpas.

Prasītāja norādīja, ka viņai pieder nekustamais īpašums – vienistabas dzīvokļa īpašums Nr./adrese/. Šai dzīvoklī kopš 2011.gada beigām dzīvo viņas dēls /pers. E/. Starp prasītāju un atbildētāju nav noslēgta vienošanās par nekustamā īpašuma /adrese A/, lietošanu kārtību, nav arī noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums, prasītāja nav izīrējusi atbildētājam šo nekustamo īpašumu. Atbildētājs šo nekustamo īpašumu aizņem un lieto patvarīgi, bez tiesiska pamata. Kopš 2011.gada beigām, kad atbildētājs sāka dzīvot šai dzīvoklī, nepiedalās dzīvokļa uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumu un komunālo pakalpojumu segšanā, nemaksā prasītājai par dzīvokļa lietošanu, tādējādi tīši nodara prasītājai mantisku zaudējumu, jo prasītājai vienai jāsedz visi ar dzīvokli tā izmantošanu saistītie izdevumi, tai skaitā maksa par patērēto ūdeni un elektrību atbilstoši skaitītāju rādījumiem. Bez tam prasītājai nepamatoti ierobežota dzīvokļa lietošanas tiesības, kamēr dzīvokļa vienīgo istabu pret viņas gribu aizņem atbildētājs, kā rezultātā prasītāja ir spiesta dzīvot un arī gulēt naktīs tikai dzīvokļa virtuvē.

Kopš 2011.gada beigām atbildētājs ir vairākkārt izturējies pret prasītāju vardarbīgi, piekāvis prasītāju, tīši nodarot viņai vidēja smaguma miesas bojājumus, tai skaitā izsitis prasītājai vairākus zobus, 2012.gada 5.oktobrī salauzis viņai ribas, un atbildētāja vardarbības rezultātā prasītāja vairākkārt tika nogādāta ārstniecības iestādēs, viņai sniegta medicīniskā palīdzība. Prasītāja ir vērsusies arī policijā, un par minētajiem faktiem tika uzsākts kriminālprocess Nr.11095062512, kura ietvaros ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 30.aprīļa spriedumu atbildētājs atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kāds paredzēts Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā un kas izdarīts 2012.gada februārī, 2012.gada 5.martā un 2012.gada 23.aprīlī, un sodīts ar piespiedu darbu, kā arī no atbildētāja valsts labā piedzīta valsts izmaksātā kompensācija cietušajai /pers. D/ 426,86 EUR apmērā.

Atbildētājs nedzīvo ar prasītāju vienā nedalītā saimniecībā, jo līdz 2010.gada beigām bija izveidojis savu ģimeni, stājies laulībā, viņam ir laulātā, un atbildētājs nav uzskatāms par prasītājas ģimenes locekli likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (kurš bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim) izpratnē.

Prasītāja atsaukusies uz Civillikuma 927.pantu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 18.panta pirmo daļu, 20.panta otro daļu, 22.panta pirmo daļu, 23.panta pirmo daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 9.pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 44.pantu un lūdza izlikt atbildētāju no dzīvojamās telpas /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Atbildētājs ir iesniedzis tiesai rakstveida paskaidrojumu par prasību, norādot, ka prasību pilnībā neatzīst, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu.

Atbildētājs norādīja, ka viņš ir prasītājas ģimenes loceklis un dzīvoklī Nr./adrese/, dzīvoja kopā ar prasītāju vēl pirms dzīvokļa privatizācijas atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldības dzīvojamo māju privatizāciju" noteikumiem. Dzīvoklis tika privatizēts uz prasītājas vārda aptuveni 2000.gada janvārī. Pirms dzīvokļa privatizēšanas viņš deva piekrišanu dzīvokļa privatizēšanai uz prasītājas vārda. Pēc dzīvokļa privatizācijas atbildētājs turpināja dzīvot privatizētajā dzīvoklī kopā ar savu māti kā viņas ģimenes loceklis, un tikai 2007.gadā deklarēja savu dzīves vietu Daugavpils novadā, Naujenes pagasta Vecstropos, 18.Novembra ielā [..], uz kurieni pārcēlās dzīvot pie savas sievas, ar kuru laulība reģistrēta 2007.gada 8.septembrī. Šai laulībā viņam ir dzimis dēls, taču kopdzīve ar sievu neizveidojās un bija grūtības iekārtoties darbā, 2011.gadā atbildētājs pārcēlās dzīvot pie mātes uz strīdus dzīvokli.

Uzskata, ka viņa dzīvesvietas deklarēšana Daugavpils novadā un laulības reģistrācija nevar būt par pamatu, lai zaudētu prasītājas ģimenes locekļa statusu, un kā ģimenes loceklim viņam ir tiesības dzīvot uz mātes vārda privatizētajā dzīvoklī. Uz viņu kā uz ģimenes locekli neattiecas arī likuma "Par dzīvojamo telpu īri" nosacījumi, viņam nebija jāslēdz dzīvojamās telpas īres līgums ar prasītāju, un šāda līguma noslēgšanu prasītāja nekad nav prasījusi. Tādēļ prasītājai nav likumīgu tiesību prasīt viņa izlikšanu no strīdus dzīvojamās telpas.

Prasītāja nepareizi apgalvo, ka viņš nepiedalās komunālo pakalpojumu un dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumu segšanā. Viņš apmaksā praktiski visus rēķinus, visus šos gadus viņam ir darba attiecības un viņš saņem atalgojumu, apmaksu veic internetbankā vai skaidrā naudā ar maksājuma uzdevumu vai nododot skaidru naudu samaksas veikšanai prasītājai vai sociālajai darbiniecei, kura palīdz prasītājai. Prasītājai ir veselības problēmas, grūtības ar pārvietošanos, sakarā ar to viņai piešķirta invaliditāte un sociālais darbinieks. Prasītāja ir vairākkārt ārstējusies psihoneiroloģiskajā slimnīcā, taču atbildētājam nav iespējams saņemt oficiālu apstiprinājumu par prasītājas saslimšanu un diagnozi. Prasītāja visai bieži lieto alkoholiskos dzērienus, dzērumā kļūst agresīva un izprovocē agresiju, nav savaldāma, un tikai izsaucot ātrās medicīniskās palīdzības brigādi, ar medikamentu palīdzību iespējams viņu nomierināt. Arī prasītājas norādītajos gadījumos bija tieši šādas situācijas, kuras izraisīja prasītāja alkohola reibumā un psihisku traucējumu iespaidā. Spriedums prasītājas norādītajā krimināllietā nav stājies likumīgā spēkā, jo ir iesniegta apelācija. Prasītājai ir vairākkārt uzlikts sods nepamatotu policijas izsaukšanu it kā saistībā ar atbildētāja uzvedību, kad faktiski prasītāja bija alkohola reibumā.

Tiesas sēdē prasītāja neieradās. No prasītājas ir saņemts iesniegums, kurā viņa norādījusi, ka /pers. E/ nav viņas ģimenes loceklis un kopīgu saimniecību ar atbildētāju viņa neved. Atbildētājs ir precējies un viņiem ar sievu ir kopīgs bērns, atbildētājam ir vēl viens bērns no citas sievietes. 2010.gadā atbildētājs ieradās pie viņas kopā ar draugu no Daugavpils, un abi ieņēma vienīgo istabu viņas dzīvoklī, izdzenot prasītāju uz virtuvi, un arī tur viņai nebija miera, jo viņi gatavoja ēdienu uz elektriskās plīts. Atbildētājs ne par ko nemaksāja, bieži apēda arī produktus, kurus viņa kā trūcīga pensionāre saņēma no sociālā dienesta. Par atbildi uz viņas aizrādījumiem atbildētājs draudēja viņai un sita pa galvu, pēc tam izsauca ātrās palīdzības brigādi, kura aizveda viņu uz psihiatrisko slimnīcu, no kuras viņu pēc divām dienām atlaida uz mājām.

Prasītāja norādīja, ka sakarā ar veselības stāvokli viņa nevar ierasties tiesā, jo pārvietojas tikai ar kruķiem vai invalīda ratiņos, un lūdza atbrīvot viņu no šīm personām.

Ņemot vērā prasītājas lūgumu, kā arī ievērojot atbildētāja viedokli, tiesa atzina par iespējamu izskatīt /pers. D/ prašibu bez prasītājas klātbūtnes.

Atbildētājs tiesas sēdē prasību neatzina, tiesai paskaidroja, ka darba dēļ viņš mainīja dzīvesvietu uz Daugavpili, kur dzīvoja kopā ar sievu; tas dzīvoklis ir reģistrēts uz sievas vārda. Laulība nav šķirta, taču ar sievu kopā viņš pašlaik nedzīvo. Pašlaik viņš dzīvo strīdus dzīvoklī un maksā nepieciešamos maksājumus par dzīvokli un komunālajiem pakalpojumiem, to, ko prasītāja viņam teica, vai deva naudu prasītājai. Tā kā viņš strādā par ekspeditoru, tad dzīvoklī parasti ierodas tikai pārnakšņot. Apmēram pirms 7-8 mēnešiem viņš ir deklarējies strīdus dzīvoklī, nekādi dokumenti nebija nepieciešami, viņš to izdarīja internetā. Saistībā ar miesas bojājumu nodarīšanu prasītājai viņš ir izcietis sodu, taču joprojām uzstāj, ka prasītāja pati izprovocēja konfliktu, jo lieto alkoholu un tad iekuļas dažādās nepatikšanās, viņa ir ārstējusies narkoloģiskajā dispanserā. Lūdza neizlikt viņu no strīdus dzīvokļa, jo viņš tur vienmēr ir dzīvojis, un pašlaik viņam ar māti attiecības ir uzlabojušās.

M o t ī v u d

Ar zemesgrāmatas apliecību pierādīts, ka prasītāja ir nekustamā īpašuma – dzīvokļa Nr.30 un kopīpašuma 4070/254798 domājamo daļu no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /adrese/, ar kadastra Nr./numurs A/, vienīgā īpašniece; īpašuma tiesības nostiprinātas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, pamatojoties uz 1999.gada 22.novembra pirkuma līgumu.

Lietā ir strīds par atbildētāja tiesībām lietot prasītājai piederošo nekustamo īpašumu kā dzīvojamo telpu.

Prasītāja norādīja, ka atbildētājs bez viņas piekrišanas iemitinājās viņai piederošajā dzīvokļa īpašuma 2011.gada beigās. Tātad pušu tiesiskās attiecības apspriežamas pēc normatīvajiem aktiem, kas bija spēkā šai laikā, un nav piemērojamas prasītājas norādītās likuma "Par dzīvokļa īpašumu" normas, jo šis likums ir zaudējis spēku ar 2011.gada 1.janvāri.

Dzīvokļa īpašuma likuma 9.panta 4. un 5.punkts paredz dzīvokļa īpašnieka tiesības nodot dzīvokļa īpašumu lietošanā citām personām, kā arī iemitināt tajā ģimenes locekļus un citas personas. Tātad atbildētājam bija tiesības iemitināties prasītājai piederošajā dzīvokļa īpašumā un to lietot tikai ar prasītājas piekrišanu, vai gadījumos, kad to paredz likums.

Dzīvokļa īpašuma likuma normas neparedz dzīvokļa īpašniekam pienākumu iemitināt savā dzīvokļa īpašumā pilngadīgos ģimenes locekļus. Arī Civillikuma 177.pants noteic vecākiem pienākumu rūpēties par bērnu, tai skaitā nodrošināt bērnam mājokli, tikai līdz bērna pilngadības sasniegšanai, tātad prasītājai nav pienākuma nodrošināt atbildētājam mājokli (dzīvojamo telpu) savā īpašumā.

Atbildētājs norādīja, ka viņš ir veicis maksājumus par dzīvokli un komunālajiem pakalpojumiem.

Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta otro daļu, dzīvojamās telpas lietošanas vienīgais pamats īrniekam vai apakšīrniekam ir dzīvojamās telpas īres vai apakšīres līgums. Šā likuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka īres līgumu slēdz rakstveidā izīrētājs un īrnieks.

Tiesai nav iesniegts dzīvojamās telpas – dzīvokļa Nr./adrese/, īres līgums, kas būtu noslēgts rakstveidā starp prasītāju kā nekustamā īpašuma (dzīvojamās telpas) īpašnieci un atbildētāju kā īrnieku, un prasītāja norādīja, ka viņai nav bijusi vienošanās ar atbildētāju par dzīvojamās telpas lietošanu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 6.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC-151/2008 un 2008.gada 12.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-418/2008 izteicis atziņu, ka tad, ja likumā „Par dzīvojamo telpu īri" 5.panta pirmajā daļā prasītā darījuma rakstiska forma nav ievērota un rakstisks akts nav sastādīts, jāņem vērā, ka darījumam, ko izpildījušas abas puses, ir tādas pašas sekas, kādas tam būtu, ja tas būtu uzrakstīts, un to, kas pēc tā jau dots vai izdarīts, nevar prasīt atpakaļ (Civillikuma 1488.panta pirmās daļas 1.punkts). Lai piemērotu Civillikuma 1488.pantu, tiesai jākonstatē ne tikai tas, ka maksāta īres maksa un tā pieņemta, bet arī tas, ka strīdus dzīvoklis bijis nodots dzīvošanai, kā to paredz likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta pirmā daļa. Tiesa var atzīt īres tiesisko attiecību pastāvēšanu pie nosacījuma, ja īres līguma saistības pildījuši abi līdzēji un dzīvojamā telpa bijusi nodota īrniekam dzīvošanai (lietojumā vai turējumā) likuma noteiktā kārtībā.

Atbildētājs iesniedza tiesai trīs maksājuma uzdevumus par maksājumu veikšanu AS "Latvenergo" 2013.gada 30.septembrī, 2014.gada 28.martā un 2014.gada 17.novembrī un 2014.gada 20.septembra maksājuma uzdevumu Nr.3 par maksājumu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks". Taču no šiem dokumentiem nevar secināt, vai šie maksājumi ir saistāmi ar prasītājai piederošo dzīvokļa īpašumu un vai tie izdarīti ar prasītājas ziņu. Savukārt prasītāja ir norādījusi, ka atbildētājs viņai nav maksājis par dzīvokļa lietošanu un par komunālajiem pakalpojumiem un ka strīdus dzīvojamajā telpā (prasītājai piederošajā dzīvokļa īpašumā) atbildētājs iemitinājies bez viņas piekrišanas, tātad īpašnieces atļauja dzīvojamās telpas lietošanai netika saņemta.

Līdz ar to tiesa secina, ka no pušu darbībām nevar atzīt īres tiesisko attiecību pastāvēšanu starp prasītāju un atbildētāju, pamatojoties uz pušu klusējot izteiktu gribu ar mērķi nodibināt šādas tiesiskās attiecības, Civillikuma 1428.panta un 1488.panta 1.punkta izpratnē.

Bez tam atbildētājs kā pamatojumu tam, ka ir tiesīgs lietot strīdus dzīvojamo telpu, norādīja uz to, ka pašlaik ir deklarējis savu dzīvesvietu strīdus dzīvoklī.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmo un otro daļu, dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), kurā persona labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot izteiktu nodomu tur dzīvot, kurā dzīvot tai ir tiesisks pamats un kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā ir sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti vai pašvaldību. Šā likuma 2.panta otrajā daļā noteikts, ka dzīvesvietas deklarēšana pati par sevi nerada civiltiesiskas saistības. Līdz ar to fakts, ka atbildētājam dzīvesvieta pašlaik ir deklarēta prasītājai piederošajā nekustamajā īpašumā, nerada civiltiesiskas saistības starp prasītāju un atbildētāju un nedod pamatu atbildētājam tiesības lietot šo īpašumu un dzīvot tajā.

No prasības pieteikuma un atbildētāja paskaidrojumiem izriet, ka atbildētājs agrāk ir dzīvojis strīdus dzīvoklī, bet aptuveni 2007.gada beigās pēc laulības noslēgšanas pārcēlās dzīvot uz Daugavpili. Uz to norāda arī Iedzīvotāju reģistra informācija, saskaņā ar ko /pers. E/ 2008.gada 14.janvārī ir deklarējis savu dzīves vietu Daugavpils novadā, Naujenes pagasta Vecstropos. Ņemot vērā, ka atbildētājs pats labprātīgi ir atstājis prasītājai piederošo dzīvokļa īpašumu un izvēlējies citu dzīves vietu, tad uz šo gadījumu nav attiecināms Civillikuma 3.pantā ietvertais princips, ka neskartas paliek jau iegūtās tiesības, un atbildētāja norādītais apstāklis, ka viņš agrāk ir dzīvojis strīdus dzīvoklī, nevar būt par pamatu atzīt viņam tiesības uz dzīvojamo telpu prasītājai piederošajā dzīvokļa īpašumā.

Tādējādi secināms, ka atbildētājs 2011.gadā ir iemitinājies prasītājai piederošajā dzīvokļa īpašumā bez likumīga pamata, ņemot vērā, ka tiesa nav konstatējusi tiesisku pamatu atbildētājam lietot prasītājai piederošo dzīvokļa īpašumu Nr./adrese/, tad prasījums par atbildētāja izlikšanu no prasītājai piederošā nekustamā īpašuma bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas ir pamatots un apmierināms.

Prasītāja bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas, iesniedzot prasību tiesā. Tādēļ saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikto, tiesas izdevumi no atbildētāja piedzenami valsts ienākumos, t.i., valsts nodeva 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 17,59 EUR apmērā.

R e z o l u t ī

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42., 93., 97., 189.-195., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. D/ prasību **apmierināt.**

Izlikt /pers. E/, personas kods /personas kods/, no dzīvojamās telpas Ozolciema ielā 30-30, Rīgā, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 71,14 EUR (septiņdesmit viens *euro* un 14 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 17,59 EUR (septiņpadsmit *euro* un 59 centi) apmērā, ieskaitot tos Tiesu administrācijas, NMR 90001672316, kontā Valsts kasē, konts LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, norādot iemaksas mērķi: 21499 (ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi).

Noteikt /pers.E/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot sūdzību Daugavpils tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums 2016.gada 31.marts.

Tiesnese /paraksts/